

MEMO

Voor: Standaardisatieraad
Van: Bureau Edustandaard
Datum: 24-1-2018
Betreft: Voorstel verbeteren randvoorwaarden t.b.v. doorontwikkeling uitwisseling persoonsgegevens en resultaten

Deze notitie betreft een projectvoorstel voor het realiseren van een nieuwe ontwikkel- en beheersstructuur voor het afsprakenstelsel rond de uitwisseling van leerlinggegevens en resultaten (UWLR).

Gevraagde besluiten

1. In te stemmen met de analyse in het voorstel (het knellen van het beheer en de doorontwikkeling van de huidige afspraak en governance erop).
2. In te stemmen met de uitvoering van het project door Edustandaard met actieve inbreng van diverse ketenpartijen.
3. Het organiseren van draagvlak voor deze aanpak bij alle betrokken ketenpartijen.

Nieuwe wensen en eisen rondom de uitwisseling van leerresultaten en persoonsgegevens

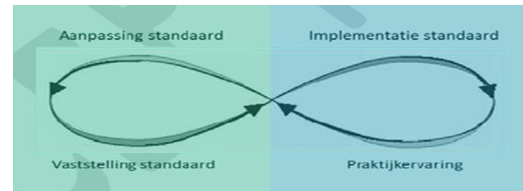
De laatste jaren zien we veel ontwikkelingen op het vlak van de uitwisseling van leerresultaten en de uitwisseling van leerlinggegevens. Functioneel gaat het om:

- een snel groeiende behoefte aan de uitwisseling van leerresultaten in een groeiende verscheidenheid aan contexten (dat wil zeggen: toepassingsgebieden, zoals bijvoorbeeld de resultaten van formatieve toetsen of de resultaten van oefeningen),
- meer vormen van de uitwisseling van persoonsgegevens, binnen deze contexten (maar ook daarbuiten), onder een strengere regelgeving (AVG).

Dit leidt tot praktische knelpunten die de ontwikkeling op basis van het huidige bestaande afsprakenstelsel in toenemende mate belemmeren:

- het gebruik van de afspraken en daaronder vallende standaarden in verschillende contexten betekent betrokkenheid van verschillende spelers met verschillende (soms conflicterende) belangen, wat het lastig maakt om tot gedeelde besluitvorming te komen;
- de huidige afspraak richt zich op verschillende architectuurlagen tegelijk (business, informatie en techniek) wat het lastiger maakt wijzigingen door te voeren, omdat wijzigingen aan één laag directe impact hebben op de andere lagen;
- nieuwe wensen komen voort uit uiteenlopende situaties, en worden daardoor ook op verschillende tafels besproken (Tactisch Overleggen in Edu-K, UWLR-werkgroep van Edustandaard, Architectuurraad).

Dit betekent dat een aantal belangrijke en urgente wensen momenteel niet (goed) kan worden doorgevoerd. Bovendien leidt het tot onduidelijkheid (en soms onvrede) over wie hierover beslist en hoe veranderingen dan wél tot stand kunnen komen. De cyclus waarin ervaringen met implementatie en gebruik leiden tot aanpassing (en verbetering) van de standaard stagneert. Het risico hiervan is dat dit leidt tot inhoudelijk vergelijkbare maar in uitvoering en beheer verschillende (ook bilaterale) afspraken: dit zou zeer inefficiënt zijn en een stap terug zijn voor ketensamenwerking. Dat is niet in het belang van het onderwijs.

Een projectvoorstel voor herziening van het afsprakenstelsel

Daarom stellen wij voor een volgende, fundamentele stap te zetten, en daartoe de huidige opzet, het beheer en de doorontwikkeling van de ketenafspraken te herzien. Het bijgevoegde document is een voorstel voor een door Edustandaard uit te voeren project hiervoor.

Beoogd resultaat is een vernieuwde **ontwikkel- en beheerstructuur** die sneller en adequater in kan spelen op de wensen uit het onderwijsveld en van de ketenpartners ten aanzien van het maken en beheren van afspraken. Dit geldt dan zowel voor reeds bekende wensen die nu niet verwerkt kunnen worden, als voor nieuwe wensen.

Daartoe realiseert het project de volgende deelresultaten:

1. Een **referentiemodel** voor de logistieke processen rondom toetsen, oefenen en examineren.
2. Een beschrijving van de verschillende **contexten**, inclusief de transacties en rollen daarin.
3. Een **lagenmodel** voor gegevensuitwisseling, waarop de bekende componenten zijn afgebeeld.
4. Een **handleiding** voor gebruik van de opgeleverde modellen voor nieuwe situaties en wensen.
5. Een voorstel voor de **governance** van beheer en doorontwikkeling van het afsprakenstelsel in meerdere contexten.

De scope van het project is in eerste instantie beperkt tot de processen die toetsafnames¹ ondersteunen en waarbij sprake is van gegevensuitwisseling tussen partijen, voor de sectoren po, vo en mbo.

Het project geeft wel zicht op de toepassing van standaarden voor het uitwisselen van persoonsgegevens in *andere* delen van de leermiddelenketen, waardoor hiervoor een vervolgtraject kan volgen.

Opbrengst van het voorgestelde project

De voorgestelde herziening lost de eerder genoemde knelpunten op, en biedt dus:

- beter zicht op de impact van wijzigingen op de verschillende architectuurlagen,
- een inhoudelijke en procedurele scheiding van contexten, en daarmee:
- een beter inzicht in de samenhang tussen afspraken in verschillende contexten.

Het is daarmee een eerste en voorwaardelijke stap voor verbetering van (gebruik en beheer van) het afsprakenstelsel. Dit is urgent (onder andere aan de tafels in Edu-K en Edustandaard) en vraagt intensieve betrokkenheid van de ketenpartners bij het project.

Daarna zullen vervolgstappen nodig zijn die géén onderdeel zijn van het project:

- een nadere analyse van de uitwisseling van persoonsgegevens in de keten (breder dan toetsen),
- wijzigingen van de standaard voor de uitwisseling van leerresultaten om de geuite wensen te realiseren,
- implementatie van de herziene structuur door de partijen die deze willen gebruiken,
- vaststellen en inbedden van de voorgestelde governance in bredere afspraken over de rol van Edustandaard.

¹ Een toets kan formatief of summatief zijn, een tussentijds of afrondend (zoals de eindtoets basisonderwijs en de eindexamens), landelijk dan wel lokaal, methode-onafhankelijk of methodegebonden. Het uitvoeren van oefeningen waar de voortgang van gemeten kan worden valt ook binnen deze scope.

Betrokken partijen

Er zijn meerdere partijen betrokken om tot het voorgestelde resultaat te komen:

- Edustandaard beheert de afspraken en is daarmee dé partij om de nieuwe ontwikkel- en beheerstructuur te realiseren. De Architectuurraad heeft hierin een belangrijke rol om de bruikbaarheid en samenhang van de afspraken en standaarden in de keten te bewaken. Het projectvoorstel is reeds door de Architectuurraad besproken, en zij is unaniem van oordeel dat de genoemde modularisering zeer welkom is om de impasses m.b.t. de UWLR-afpraak te doorbreken en veel meer verschillende toepassingen te kunnen gaan bedienen. Het leveren van input door de betrokken ketenpartijen, het valideren van de gemaakte keuzes en het verkrijgen van draagvlak voor de op te leveren producten is hierbij essentieel.
- Die betrokken ketenpartijen zijn de belangrijkste stakeholders: zij doen een beroep op Edustandaard voor het beheer en ondersteuning van hun eigen implementatie(projecten). Een aantal van deze betrokken ketenpartijen neemt deel aan de UWLR-werkgroep, ook hier is het voorstel reeds besproken en positief ontvangen. De werkgroepleden hebben hun medewerking aan het project toegezegd. Van de betrokken ketenpartijen wordt gevraagd om bij te dragen aan het project met input en door het beoordelen van de resultaten. Met de resultaten van dit standaardisatieproject kunnen de ketenpartijen vervolgens, vanuit de implementatiekant, aan de slag om de beoogde vervolgstappen te zetten.
- Het bureau van Edustandaard zal resources beschikbaar stellen om het project uit te voeren. Dit wordt in de praktijk ingevuld door een aantal medewerkers van Kennisnet, die zowel bij Edustandaard als Edu-K betrokken zijn (standaardisatie-experts, architecten en adviseurs), waardoor de samenhang tussen de standaardisatie- en implementatievraagstukken in beeld is. Echter de medewerking van ketenpartijen bij diverse stappen in het project is onontbeerlijk voor de kwaliteit en de volledigheid van de beoogde resultaten alsmede de aansluiting ervan op hun eigen wensen en processen.